

2012-05-13

Remissyttrande:

Inordnande av Statens centrum för arkitektur och design i Moderna museet – en kraftsamling för konsten, arkitekturen och formen (Ku2015/01181/KI)

Daniel Byström

Ordförande, Sveriges designer

Sammanfattning

- Sveriges designer anser att beslutet om att inordna ArkDes i Moderna Museet bör invänta de två pågående utredningarna Gestaltade Livsmiljöer – en ny politik för arkitektur, form och design (Ku 2014:02), samt Museiutredningen (Ku 2014:01).
- Sveriges designer ser det som olämpligt att etablera en mötesplatsfunktion med Moderna Museet som huvudman, särskilt innan det finns en tydlig och klar målsättning för hur en sådan myndighet ska verka och lyckas få genomslag regionalt och lokalt.
- Sveriges designer anser att utvecklingen av mötesplatsfunktionen bör dra nytta av, och samordnas i de befintliga organisationer och regionala strukturer som finns etablerade.
- Sveriges designer efterlyser ökade möjligheter till samverkan mellan medborgare, utbildning, offentlig sektor, företag, politik och branschorgan. Det behövs stöd för att utveckla branschplattformarna.
- Sveriges designer inser fördelarna med sammanslagning mellan museiverksamheterna hos Moderna Museet och ArkDes. Vår ståndpunkt är att dock att det framgent behövs både ett arkitekturmuseum och ett designmuseum.

Invänta pågående utredningar

Sveriges designer anser att beslutet om att inordna ArkDes i Moderna Museet bör invänta de två pågående utredningarna Gestaltade Livsmiljöer – en ny politik för arkitektur, form och design (Ku 2014:02), samt Museiutredningen (Ku 2014:01). Vi är av uppfattningen av att det saknas tillräcklig analys, och är av åsikten att det behövs ett mer genomarbetat beslutsunderlag innan vidare åtgärder. De omnämnda utredningarna har relevant kunskap att tillföra.

Mötesplatsuppdraget

Att utveckla mötesplatsfunktionen för arkitektur, form och design välkomnas. Vi ser också det som positivt att arbeta tvärsektorielt mellan olika discipliner, och utöka samverkan med medborgare. Genom att kombinera metoder och designkompetens med andra specialist- och kunskapsområden, kan innovativa lösningar utvecklas som löser komplexa problem.

Utgångspunkten för samtida design är att möta människors behov. Detta förhållningsätt har funnits med oss länge i Sverige, och vi ligger långt framme inom att utveckla och bygga med utgångspunkt från användarna. Det har också lett till utvecklingen av verktyg för att upptäcka djupare, grundläggande frågeställningar som kan ligga bakom behoven.

Tillämpningen av design kan ha en central betydelse för att möta vår tids utmaningar, och morgondagens. Insikten om vad design kan tillföra växer, och idag används designkompetens även för att angripa sociala problem och samhällsutmaningar. Många av de mer omfattande problem som vi står inför idag är svåra att greppa, och involverar olika samhällsfunktioner. Många människor är involverade, och utmaningarna berör allt från marknad, teknik, logistik, miljö och politik. Vi står inför utmaningar som berör vår hälsa, utbildning, urbanisering och hållbarhet.

Sveriges designer vill inom mötesplatsuppdraget se en utökad funktion regionalt samt med tydligare samverkan också gentemot branschplattformarna. Det behövs en central utveckling och styrning av en nationell struktur med regionala och lokala noder. Det påstås att det finns mötesplatsfunktioner, vilket är sant, men ingen som på allvar förenar korsbefrukning mellan medborgare, utbildning, offentlig sektor, företag, politik och branschorgan. Det finns däremot framstående exempel på mötesplatser som fungerar bättre än andra. Ett sådant exempel är de strukturer som förekommer i södra Sverige, med samarbete mellan bland andra Region Skåne, Malmö Stad, Form/Design Center, regionala branschplattformar, högskolor och universitet. Sveriges designer ser möjligheten att regeringen kan ta lärdom av välfungerande regionala strukturer, och utveckla dessa till att fungera i nationella kontexter. Målet bör vara att bygga upp en väl fungerande struktur som kan spridas för att tillämpas över hela landet.

Prioritet bör ligga på att nå ut regionalt med mötesplatsuppdraget, för att påverka insikt och attitydförändringar kring vad arkitektur, form och design kan bidra med inom samhällsutveckling. Mötesplatsuppdraget bör samlokaliseras i en myndighet med ett tvärdisciplinärt fokus, och arbetar ut i landet genom regionala och lokala noder. Dessa noder bör med fördel kunna organiseras i redan etablerade regionala verksamheter.

Mot denna bakgrund ser Sveriges designer det som olämpligt att etablera en mötesplatsfunktion med Moderna Museet som huvudman, särskilt innan det finns en tydlig och klar målsättning för hur en sådan myndighet ska verka och lyckas få genomslag regionalt och lokalt.

Vidare anser Sveriges designer att utvecklingen av mötesplatsfunktionen bör dra nytta av, och samordnas i de befintliga organisationer och regionala strukturer som finns etablerade.

Kopplingen till branschplattformarna

I Kulturdepartementets remiss omnämns flera internationella exempel på väl fungerande mötesplatser där konstnärer, arkitekter och formgivare verkar på gemensamma arenor med möjlighet till samverkan.

Sveriges designer ser positivt på denna möjlighet. Samtidigt inser vi svårigheterna då det i Sverige saknas tillräckligt stora branschplattformar inom alla områden, varav designområdet är ett. Bland de designorganisationer som finns är Sveriges designer en av de bredaste branschplattformarna. Trots detta har organisationen inte mer än 500 medlemmar i dagsläget. Sveriges designer är en helt medlemsfinansierad och oberoende organisation. Ett varierande medlemsantal och en osäker ekonomisk situation är vår vardag. Samtidigt ser vi möjligheten till att utvecklas och stärka en svensk design community.

Vi tror att det är vitalt att det finns stöd för välfungerande branschplattformar med internationell, nationell och regional räckvidd inom arkitektur, form och design. Vi tror vidare att branschplattformarna ska ha en naturlig koppling till mötesplatsfunktionen, och att det bör finnas krav på detta.

Jämför med designorganisationen för professionella yrkesutövare och designföretag i Danmark - Design Denmark (www.designdenmark.dk), som är ett sammangående mellan tidigare

Danske Designere och Danish Design Association. Andra exempel är BNO (www.bno.nl) - Association of Dutch Designers och AIGA (www.aiga.org) - the professional association for design i USA.

Sveriges designer efterlyser ökade möjligheter till samverkan mellan medborgare, utbildning, offentlig sektor, företag, politik och branschorgan. Det behövs stöd för att utveckla branschplattformarna.

Museiuppdraget

Sveriges designer särskiljer museiuppdraget från mötesplatsuppdraget, och menar att dessa två funktioner bör ha olika fokus. Därmed inte sagt att det inte kan finnas en tydlig samverkan mellan de båda funktionerna, tvärt om.

Sveriges designer har förståelse över fördelarna med en ökad samverkan mellan Moderna Museet och ArkDes, med möjlighet att effektivisera de administrativa arbetsuppgifterna, samlokalisering och fördelning av resurser. Samtidigt finns det en oro över en snedfördelning och till viss del marginalisering av ämnesområden. Moderna Museet har idag en stark ställning nationellt och internationellt inom den moderna och samtida konsten, vilket bör vidareutvecklas och förädlas ytterligare. ArkDes har idag en inriktning framförallt inom arkitektur, men saknar delvis en djupare inriktning kring design.

Sveriges designer inser fördelarna med sammanslagning mellan museiverksamheterna hos Moderna Museet och ArkDes. Vår ståndpunkt är att dock att det framgent behövs både ett arkitekturmuseum och ett designmuseum.

Sveriges designer

Intresseföreningen Sveriges designer grundades 1957 under namnet Föreningen Svenska Industridesigner - SID. Organisationen bytte namn 2005 till Sveriges designer och är idag en medlemsorganisation med ett tvärvetenskapligt perspektiv inom yrket designer.

Sveriges designer utgör ett stöd för yrkesverksamma designers. Vi verkar som en plattform för individuella designers och designföretag, med fokus på ett utåtriktat och proaktivt arbete för att utveckla designbranschen. Vi erbjuder nyttiga medlemsförmåner. Vi svarar på frågor från designers och designköpare. Vi förmedlar designkompetens och framhåller design som en integrerad process inom affärsutveckling, innovation och samhällsutveckling.

Organisationen drivs av en förtroendevald styrelse bestående av designkompetens som representerar olika designdiscipliner. Vi samarbetar också med andra designorganisationer i Sverige och i Norden, driver gemensamma projekt och utgör en viktig del inom arbetsgrupper och konstellationer för att påverka och driva designrelaterade aktiviteter.